

KOŠICE 2023 EURÓPSKE HLAVNÉ ZELENÉ MESTO

EUROPEAN GREEN CAPITAL 2023

ÚVOD

KONCEPT EURÓPSKE HLAVNÉ ZELENÉ MESTO (EHZM)

- návrh vyhlásenia súťaže o „Európske zelené mesto“ bol iniciovaný priamo od európskych miest
- cena sa udeľuje každý rok mestu, ktoré sa najviac zaslúži o zlepšenie životných podmienok svojich obyvateľov
- od roku 2006 podporu tomuto projektu a organizáciu celej súťaže na seba ako gestor prebrala Európska komisia
- úspešné mesto spĺňa tri podmienky: **stabilne dosahuje vysoké štandardy v oblasti životného prostredia, je odhodlané tieto podmienky zlepšovať a je príkladom pre ďalšie mestá v Európe**
- porota posudzuje „dlhodobé inovatívne environmentálne riešenia“
- hodnotia sa napr. zelené priestranstvá, hromadná doprava, nakladanie s odpadom alebo hluk v mestách, ale aj spôsob ako sa mesto stará o životné prostredie a jeho plány budúceho rozvoja

Zmyslom súťaže je povzbudiť miestne samosprávy, urbanistov a obyvateľov, aby sa lepšie starali o životné prostredie v mestách.

PREDPOKLAD Y

KVALIFIKAČNÉ PREDPOKLADY

Súťaž o titul Európskeho hlavného zeleného mesta je otvorená pre členské štáty EÚ, kandidátske krajiny EÚ, Island, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko

- o titul sa môžu uchádzať všetky mestá z hore uvedených štátov, ktoré majú viac ako 100 000 obyvateľov
- štát, kde sa nenachádza žiadne mesto s viac ako 100 000 obyvateľmi, je oprávnený prihlásiť najväčšie mesto krajiny
- pod „mestom“ sa rozumie urbánna oblasť vrátane metropolitných oblastí so správnou jednotkou riadenou mestskou radou alebo inou formou demokraticky zvoleného orgánu
- v ktoromkoľvek danom roku sa môžu mestá uchádzať o titul Európskeho hlavného zeleného mesta alebo Európskeho zeleného listu, nie však súčasne
- víťazi sa nemôžu prihlásiť do súťaže 10 rokov po tom, čo sa stali držiteľmi titulu Európskeho hlavného zeleného mesta
- signatárom by mal byť primátor mesta alebo najvyšší predstaviteľ mesta, ktorý je podľa vnútroštátnych právnych predpisov oprávnený na právne zastupovanie mesta

ZAPOJILI SA

EHZM - VZORY PRE INŠPIRÁCIU

- **2016 - L'UBL'ANA**

Mesto je podobné Košiciam svojou genézou, veľkosťou a infraštruktúrou. Priamy kontakt na spoluprácu.

- **2017 - Essen**

- **2018 - Nijmegen**

- **2019 - OSLO**

Možnosti priamej spolupráce a konzultácií s realizačným tímom.

- **2020 - Lisabon**

- **2021 - Lahti**

- **2017 - OSTRAVA**

Kandidát na titul v roku 2020 a partnerské mesto - priamy kontakt, blízky legislatívny rámec.

KOŠICE EHZM 2023?

PREČO IDÚ KOŠICE DO TOHO?

- Košice majú potenciál transformovať sa z hutníckeho na **kreatívne eko-inovatívne mesto** s bezpečnou klímou a byť vzorom tranzitnej ekonomiky na obidvoch stranách Shengenského priestoru
- v meste žije množstvo tvorivých, aktívnych ľudí, ktorí chcú i potrebujú žiť v zdravom životnom prostredí s bezpečnou klímou a sú orientovaní **napomáhať zelenej komunálnej politike**
- Košice chcú **využiť ľudský potenciál** a ochrániť rizikové skupiny obyvateľstva s cieľom znížiť ekologickú stopu fungovania mesta
- **mesto a jeho volení predstavitelia si plne uvedomujú svoju zodpovednosť** v prístupe k riešeniu dopadov klimatickej zmeny na mesto, jeho ekonomiku a život jeho obyvateľov

VÍZIA 2030

ZELENÁ VÍZIA MESTA KOŠICE DO ROKU 2030

- **mesto s nulovou uhlíkovou, vodnou a energetickou stopou**
- mesto, ktorého vnútorná teplota a klíma bude vyrovnaná s teplotou a klímou v jeho prirodzenom okolí
- mesto, ktoré bude maximálne využívať, chrániť i obnovovať vlastné prírodné zdroje a bude inšpiráciou pre svojich partnerov v trvalo udržateľnom využívaní, ochrane a obnove prírodných zdrojov
- mesto, ktoré zavádza inovácie inšpirované prírodou s viacnásobnými úžitkami, spoločnými výhodami, vrátane zamestnanosti a rozvoja sociálneho kapitálu
- mesto plné inšpirácie technologických eko-inovácií vo verejnom priestore podporujúce aktívny a zdravý životný štýl
- mesto a mestské inštitúty pri ochrane klímy a verejnej zelene sú vzorom pre všetkých zainteresovaných v meste
- **mesto otvorených, kritických, tvorivých a zodpovedných ľudí za vlastné životné prostredie a klímu**

PREČO SA ZAPOJIŤ?

PREČO SA STAŤ PARTNEROM MESTA V TOMTO PROJEKTE?

Všetci sa zapájame do ekonomického, sociálneho, ale aj ekologického prostredia a života mesta Košice. Vzájomnou **spoluprácou dokážeme priniest inovatívne a prospešné riešenia**, ktoré veríme ocenia nielen Košičania.

Je dôležité, aby malo mesto **silných partnerov pri tvorbe ekosystému pre ľudí** vo všetkých oblastiach.

Nielen pre nás, ale aj pre budúce generácie musíme hľadať také riešenia, aby sme čo najviac zmiernili dopady klimatických zmien.

Len spoločne môžeme tento trend klimatických zmien zachytiť a zmierniť jeho dopady v budúcnosti.

12 HLAVNÝCH INDIKÁTOROV

1. **Zmena podnebia:** zmierňovanie
2. **Zmena podnebia:** prispôsobenie
3. **Trvalo udržateľná mestská mobilita**
4. **Trvalo udržateľné využívanie pôdy**
5. **Príroda a biodiverzita**
6. **Kvalita vzduchu**
7. **Hluk**
8. **Odpad**
9. **Voda**
10. **Zelený rast a ekologické inovácie**
11. **Energetická hospodárnosť**
12. **Verejná politika**

ŠTRUKTÚRA

Formulár žiadosti je rozdelený do 12 indikátorových oblastí.
Indikátory 1-11 sú rozdelené do **4 oddielov**:

A. SÚČASNÁ SITUÁCIA:

- a. údaje, číselné informácie, obrázky, grafika atď.

B. VÝKONNOSŤ V MINULOSTI:

- a. implementované obdobie a súvisiace trendy za posledných päť až desať rokov

C. PLÁNY DO BUDÚCNOSTI:

- a. realistické a dosiahnuteľné plány, ciele a opatrenia

D. REFERENCIE

INDIKÁTOR 12 (VEREJNÁ POLITIKA) JE ROZDELENÝ NA 4 ODDIELY:

- A. Plány a záväzky
- B. Opatrenia týkajúce sa správy a riadenia
- C. Partnerstvá a účasť verejnosti**
- D. Referencie

Poznámka:

Oddiely A, B, C sa považujú za rovnocenné v rámci technického posudzovania a poradie sa zakladá na informáciách uvedených v týchto oddieloch. Úvodné predstavenie mesta a dobré príklady z praxe, sa v rebríčku nezohľadňujú.

ODDIEL A: PLÁNY A ZÁVÄZKY

SÚČASNÁ SITUÁCIA

Uved'te podrobnosti o súčasnej situácii / pozícii vrátane štatistík, lokálnych politík, projektov atď..

Vždy popíšte akékoľvek nevýhody alebo obmedzenia vyplývajúce z historických a / alebo geografických faktorov, ktoré môžu ovplyvniť výkonnosti jednotlivých ukazovateľov.

Prezentujte posledných (5 až 10 rokov), je to užitočné z hľadiska nastavenia kontextu.

Opierajte sa o dáta/údaje – tabuľky, ktoré musia obsahovať všetky indikátory, ktoré mestá poskytujú.

ODDIEL B: OPATRENIA TÝKAJÚCE SA SPRÁVY A RIADENIA

MINULOSŤ

Cieľom tohto oddielu je konkrétny opis ako pozícia / situácia v oddiele A bola dosiahnutá.

Komentár opatrení, ktoré boli najúčinnnejšie. Mal by obsahovať kvantitatívne informácie / údaje poskytnuté za posledných 5 až 10 rokov, preukázanie najnovších trendov, diskusiu o pridelených zdrojoch.

Uvedte, či boli opatrenia úspešné alebo nie, napíšte dôvody. Nemali by sa opakovať informácie uvedené v oddieli A.

ODDIEL C: PARTNERSTVÁ A ÚČASŤ VEREJNOSTI

BUDÚCNOSŤ

- cieľ tohto oddielu – poskytnúť príležitosť a víziu budúceho plánovania vášho mesta odborníkom
- opísať budúce krátkodobé a dlhodobé reálne dosiahnuteľné ciele, plán a harmonogram úloh, časovú os, navrhnuť prístup na ich dosiahnutie, vrátane ďalších stratégií a plánov
- zahrnúť už prijaté opatrenia, ktoré ešte nie sú implementované, a podrobne popísať budúce prijaté opatrenia
- zdôraznite, do akej miery sú plány podporené politickými záväzkami, finančnými prostriedkami z rozpočtu a systémom monitorovania a hodnotenia výkonnosti
- existujúce plány a politiky sa môžu nachádzať v tejto sekcii, avšak budú uvedené odkazy na ich podrobný a detailný popis v oddieli D

KLÚČOVÉ TERMÍNY EHZM

EHZM 2022 - príklad pre hodnotiaci proces

- **15. máj 2019** – výzva na predkladanie žiadostí
- **27. máj 2019** – workshop žiadateľov
- **14. október 2019** – uzávierka prihlášok (23:59 CET – stredoeurópskeho času)
- **november 2019 – marec 2020** – hodnotenie žiadostí odbornou komisiou
- **apríl 2020** – oznámenie finalistov (mestá)
- **jún 2020** – finalisti (mestá) prezentujú pred porotou a víťaz bude oznámený na slávnostnom odovzdávaní ceny EHZM v Lisabone, Portugalsko

EHZM 2023 - prihláška mesto Košice

Na základe predošlých ročníkov predpokladáme podobné časovanie výzvy a podanie prihlášky v októbri 2020.

ŠTRUKTÚRA PRACOVNÝCH SKUPÍN

1. KOORDINAČNÝ TÍM - KT

Pracuje na dennej báze, zodpovedá za úvodnú analýzu požiadaviek výzvy a nastavenia projektu pre úspešné vypracovanie a podanie prihlášky Košice EHZM 2023. Koordinuje prácu a výstupy jednotlivých PS, poskytuje im maximálnu súčinnosť pri získavaní potrebných informácií a dohliada na to, že výstupy z jednotlivých PS k jednotlivým indikátorom navzájom korešpondujú a vytvárajú ucelenú koncepciu.

1. PRACOVNÉ SKUPINY - PS

Pracujú na pravidelnej báze a poskytujú aktualizácie riešenia pridelenej problematiky koordináčnemu tímu.

PRACOVNÝ TIMELINE EHZM 2023

TERMÍN	AKTIVITA
08/2019 KT a	Úvodné stretnutie a tvorba pracovných skupín - mesto Košice
09 - 10/2019	Zber dát, analýza minulosti, Analýza žiadateľov a good practice
ocenených miest, projekte - KT	Prezentácia detailného postupu v
11/2019 -3/2020	Stretnutia pracovných skupín a tvorba podkladov k 12 indikátorom - 12 PS a KT
03/2020	Prezentácia prvých pracovných draftov a pripomienkovanie
04/2020	Zapracovanie pripomienok a úprav - 12 PS a KT
05/2020 zosúladenie	Oficiálne Vyhlásenie výzvy súťaže EHZM draftu s výzvou - KT
06 - 07/2020	Verejná diskusia - KT
08/2020	Vyhodnotenie materiálov - 12 PS a KT
09/2020	Finalizácia prihlášky - KT a mesto Košice
10/2020	Zaslanie prihlášky - KT a mesto Košice

	Indikátor	Mesto	Gestor	Členovia
1	Zmena podnebia - zmiernovanie	ÚHA	Karpatský rozvojový inštitút	SHMÚ, KRI, LaV, SMsZ, ÚHA, MELE, USS, KSK
2	Zmena podnebia - prispôsobenie	ÚHA	Karpatský rozvojový inštitút	SHMÚ, KRI, LaV, SMsZ, ÚHA, MELE, USS, KSK
3	Trvalo udržateľná mestská mobilita	ÚHA, Doprava	Východné pobrežie	SPOLKA, CIKE, ANTIK, IT Valley, DPMK, ÚHA, KSK
4	Trvalo udržateľné využívanie pôdy	ŽP	SMsZ	ÚHA, SPOLKA, MELE, MČ-Západ, KSK
5	Príroda a biodiverzita	ZP, SMsZ	ÚHA	UPJŠ (Botanická), ZOO, Mlynský náhon, UVLF, KSK
6	Kvalita ovzdušia	ŽP	SHMÚ	USS, Kosit, Teko, KSK
7	Hluk	Doprava	TUKE	UPJŠ, DPMK, ÚHA, KSK
8	Odpad	ŽP	TUKE	Kosit, MČ-KVP, SMsZ, Natur Pack, KSK
9	Voda	ŽP	L'udia a voda	Mlynský náhon, oz., SVP, VVS, SHMÚ, SVP - odštepny závod Košice, KSK
10	Zelený rast a ekologické inovácie	SMsZ	Košice IT Valley	USS, VSD, Ekodren, BPMK, SIEA, KSK
11	Energetická hospodárnosť	ŽP	ŽP	TEHO, BPMK, TUKE, SIEA, KSK
12	Verejná politika	Strat.rozvoj	Strategický rozvoj	Okresný úrad, SAŽP, UPJŠ, KSK

TO DO LIST

ČO SA OD VÁS OČAKÁVA V ĎALŠOM KROKU?

20.09.2019 - vyjadrenie partnerov e-mailom na adresu ehzm@kosice.sk

1. Informovanie o účasti/neúčasti na projekte.
2. V prípade účasti návrh členov pracovnej skupiny.
3. Návrh projektov, ktoré budú v spolupráci predstavovať prínos v jednotlivých indikátoroch a oblastiach a vieme ich zapojiť do EHZM.

41. týždeň 2019

- **koordináčné stretnutie potvrdených partnerov**
- prezentácia projektu a ďalšieho postupu Koordináčnym tímom

ĎAKUJEME

**ĎAKUJEME ZA POZORNOSŤ A TEŠÍME SA
NA VAŠE ZAPOJENIE DO PROJEKTU
EURÓPSKE HLAVNÉ ZELENÉ MESTO
KOŠICE 2023**